

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 279/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 47T/17/2018 zo 14. septembra 2021 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 3Tos/85/2021 z 13. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ podaním označeným ako ústavná sťažnosť (ďalej ako „ústavná sťažnosť“) doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. apríla 2022 sa podľa jeho obsahu domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 145 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 47T/17/2018 zo 14. septembra 2021 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3Tos/85/2021 z 13. januára 2022.

2. Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 47T/17/2018-255 z 12. februára 2019 (právoplatným toho istého dňa) uznaný vinným

zo spáchania pokračovacieho prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 3 Trestného zákona, za čo mu uložený spoločný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov s probačným dohľadom nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Zároveň mu bola uložená povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom raz za 3 mesiace podľa potreby a konkrétneho určenia probačného a mediačného úradníka a podrobiť sa programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom.

3. Napadnutým uznesením zo 14. septembra 2021 okresný súd podľa § 419 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona vyslovil, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia uloženého mu rozsudkom okresného súdu č. k. 47T/17/2018-255 z 12. februára 2019 neosvedčil a uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov vykoná. Podľa § 419 ods. 4 Trestného poriadku a § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona okresný súd rozhodol o zaradení sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 3Tos/85/2021-519 z 13. januára 2022 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti obojm uzneseniam všeobecných súdov nasmeroval sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej tvrdí, že konanie predchádzajúce ich vydaniu porušilo:

a) nezávislosť a nestrannosť sudcu tým, že sudkyňa okresného súdu rozhodla na „*prikaz*“ prokurátora príslušnej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“), keď jej „*nadiktoval*“, ako má rozhodnúť a ako má viesť celé konanie;

b) právo na obhajobu a právo na prípravu na pojednávanie (zasadnutie), tým že sťažovateľ bol sudkyňou okresného súdu uvedený do omylu o tom, že nebude rozhodovať o neosvedčení sa;

c) práva na rovnosť strán v konaní pred súdom, tým že prokurátor bol zvýhodnený oproti sťažovateľovi, pretože sudkyňa okresného súdu konala priamo podľa jeho pokynov (ako vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti);

d) právo na náležité a dôkladné odôvodnenie rozhodnutia, tým že sa krajský súd nevysporiadal s dôkazmi („*súkromnou audio-nahrávkou*“, manipuláciou so súdnou nahrávkou a zápisnicou z verejného zasadnutia), medzi ktorými bol výrazný rozpor oproti skutočnému priebehu, a taktiež sa nevysporiadal s nezaujatosťou a nestrannosťou sudkyne okresného súdu, ktorá konala na príkaz a podľa pokynov prokurátora;

e) právo na vyjadrenie sa ku všetkým dôkazom, tým že sťažovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k „*súkromnej audio-nahrávke*“, k výpisu a prepisu hovorov medzi sudkyňou okresného súdu a prokurátorom, k výpovedi svedkov týkajúcej sa priebehu verejného zasadnutia.

6. Podľa presvedčenia sťažovateľa v danej veci nebol náležité zistený skutkový stav, resp. bol zistený nesprávne. Neboli vykonané všetky potrebné „výsluchy“. Krajský súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal s predloženou „súkromnou“ zvukovou nahrávkou, ktorá „preukazuje porušenie práva na obhajobu, porušenie nezávislosti a nestrannosti súdu... porušenie sudcovskej prísahy o nezávislosti a nestrannosti rozhodovania“. Uznesenie krajského súdu neposkytlo dostatočné odôvodnenie v rozsahu sťažovateľom uplatnenej argumentácie.

7. Podľa sťažovateľa nie je možné, aby prokurátor rozhodoval namiesto sudkyne okresného súdu, resp. aby sudkyňa konala len na jeho pokyny a podľa nich aj rozhodovala. Týmto postupom sudkyňa okresného súdu jednoznačne a absolútne bezprecedentne zvýhodnila prokurátora ako stranu v konaní.

8. Sťažovateľ tvrdí, že sudkyňa okresného súdu ho „hrubo uviedla do omylu“, keď na verejnom zasadnutí 15. júna 2021 uviedla, že mu predĺži probačný dohľad, a následne 14. septembra 2021 rozhodla o jeho neosvedčení sa. Sťažovateľ tak „nemal nárok na obhajobu“, nebol mu daný žiadny priestor adekvátne sa pripraviť na verejné zasadnutie, pretože bol sudkyňou okresného súdu uistený, že nad ním ponecháva probačný dohľad. Skutkový stav sa pritom nezmenil. Sťažovateľ nemohol „ani len tušiť“, že sa sudkyňa okresného súdu odkloní od jej predchádzajúcich tvrdení. Svojvoľnou aplikáciou práva, ktorou sudkyňa okresného súdu uviedla sťažovateľa do hrubého omylu a ktorou mu bolo zmarené sa pripraviť na zasadnutie a obhajovať sa, došlo k „nesmiernemu poškodeniu“ jeho osoby.

9. Zvuková nahrávka z priebehu verejného zasadnutia konaného 15. júna 2021 je podľa sťažovateľa dôkazom rozporu medzi „súdnou nahrávkou“ a reálnym priebehom celého verejného zasadnutia, medzi skutočnosťami uvádzanými v zápisnici z verejného zasadnutia a skutočnosťami, ktoré reálne na tomto zasadnutí odzneli a udiali sa. Túto nahrávku sťažovateľ predložil konajúcim súdom, pretože bola potrebná ako dôkaz v rámci konania o sťažnosti na krajskom súde proti uzneseniu okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti sťažovateľa a jej prílohami ústavný súd identifikoval celý rad nedostatkov a absentujúcich náležitostí ústavnej sťažnosti. Keďže však sťažovateľ nie je zastúpený advokátom, formálne bezchybné podanie nemožno od neho očakávať. Ústavný súd nemôže rozumne vyžadovať, aby sťažovatelia právní laici, ktorí sa naň obracajú, namietali v podaniach konkrétne označené články ústavy alebo medzinárodných dohovorov spolu so zodpovedajúcou ústavnoprávnou argumentáciou, ak zákon o ústavnom súde [na rozdiel od Správneho súdneho poriadku (§ 49 ods. 1 a § 449 ods. 1) či Civilného sporového poriadku (§ 429 ods. 1)] priamo spísanie podania na ústavný súd – ústavnej sťažnosti advokátom nevyžaduje. Minimálnou požiadavkou však musí byť ucelený opis skutkového stavu, prípadne vyjadrenie nespokojnosti s postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré podľa sťažovateľky odôvodňuje nutnosť zásahu ústavného súdu. Ústavný súd musí mať možnosť z obsahu podania

prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním sa na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, aby mohol zvoliť ďalší postup (IV. ÚS 49/2021).

11. Vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, ústavný súd napriek tomu, že ústavná sťažnosť neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti [§ 39 ods. 3, § 43 a § 123 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], osobitne jej chýba záverečný sťažnostný návrh (sťažnostný petit), túto predbežne prejednal v zmysle § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a neodmietol ju ako návrh, ktorý bol podaný bez zastúpenia a bez náležitostí ustanovených zákonom [§ 56 ods. 2 písm. b) a c) zákona o ústavnom súde], majúc za to, že sťažovateľovi treba odpovedať na ním nastolené otázky.

12. Ako podstatu ústavnej sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a práva vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, ako aj porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 145 ods. 4 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 47T/17/2018 zo 14. septembra 2021 a uznesením krajského súdu č. k. 3Tos/85/2021 z 13. januára 2022, ku ktorému malo dôjsť tým, že zákonná sudkyňa okresného súdu rozhodla o premene podmieneného trestu odňatia slobody na nepodmienečný napriek tomu, že na skoršom verejnom zasadnutí avizovala iné rozhodnutie, ďalej tým, že sa pri svojom rozhodovaní riadila pokynmi prokurátora, ako aj tým, že krajský súd neprihliadal na sťažovateľom predloženú zvukovú nahrávku z verejného zasadnutia okresného súdu konaného 15. júna 2021 ani sa s ňou nijako nevysporiadal, pritom išlo o dôkaz, že sudkyňa okresného súdu mala pôvodne v úmysle rozhodnúť o veci sťažovateľa inak.

III.1. K namietanému porušeniu práv rozhodnutím okresného súdu:

13. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pritom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

14. Vo vzťahu k označenému prvostupňovému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ disponoval riadnym opravným prostriedkom – sťažnosťou, ktorú aj využil. V sťažnostnom konaní bol krajský súd nielen oprávnený, ale aj povinný poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa v prípade jeho zistenia, že súd prvého stupňa do týchto neprípustne zasiahol. Existencia opravného konania pred krajským ako nadriadeným súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom uznesení, keďže sťažnosť predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k prvostupňovému rozhodnutiu (obdobne I. ÚS 483/2020).

15. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 47T/17/2018 zo 14. septembra 2021 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy rozhodnutím krajského súdu:

16. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

17. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

18. V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Z uvedeného však nevyplýva záruka vydania rozhodnutia v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. záruka úspechu v konaní pred všeobecným súdom.

19. Podľa judikatúry ústavného súdu sa čl. 50 ods. 3 ústavy zaručuje všetkým oprávneným osobám, že budú mať čas na prípravu obhajoby, že budú mať možnosť pripraviť si obhajobu a že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a tiež sa brániť proti tvrdeniam o skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú

rozhodnutia v trestnom konaní v neprospech účastníka – strany trestného konania. Obsahu a účelu priznaného zákonného a ústavného práva musí korešpondovať možnosť jeho reálneho naplnenia a uplatnenia tými subjektmi, ktorým bolo priznané (I. ÚS 17/99). Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby boli v konaní objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo (I. ÚS 567/2016).

20. Vzhľadom na uvedené tézy úloha ústavného súdu sa pri preskúmaní tejto časti ústavnej sťažnosti obmedzila len na kontrolu, či všeobecné súdy pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli, že sťažovateľ sa ako odsúdený v skúšobnej dobe neosvedčil a trest odňatia slobody vykoná, resp. keď krajský súd zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu.

21. Podľa § 419 Trestného poriadku o tom, či sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil alebo či sa nariadi výkon trestu odňatia slobody, rozhodne súd na verejnom zasadnutí. Na verejnom zasadnutí rozhodne tiež o prípadnom predĺžení skúšobnej doby.

22. Podľa § 419 ods. 4 Trestného poriadku ak súd rozhodne, že odsúdený sa v skúšobnej dobe neosvedčil, nariadi výkon trestu odňatia slobody a rozhodne súčasne aj o zaradení odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

23. Podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby. Výnimočne môže súd, vzhľadom na okolnosti prípadu, ponechať probačný dohľad v platnosti, hoci odsúdený svojím konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže a) primerane predĺžiť probačný dohľad, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu probačného dohľadu ustanoveného v § 51 ods. 2, b) uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo povinnosti, alebo c) nariadiť kontrolu uložených primeraných obmedzení alebo povinností technickými prostriedkami, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu a ak takáto kontrola nebola doposiaľ nariadená.

24. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil okresným súdom a krajským súdom konštatovanú skutočnosť, že nevedol riadny život počas plynutia skúšobnej doby jeho podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom.

25. Podľa konajúcich súdov bolo preukázané, že sťažovateľ sa počas plynutia tzv. započítanej skúšobnej doby dopustil čiastkových útokov prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol trestným rozkazom okresného súdu č. k. 22T/98/2019 z 31. januára 2020 uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Zároveň počas plynutia tzv. započítanej a aj základnej skúšobnej doby sa sťažovateľ dopustil čiastkových útokov prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol trestným rozkazom okresného súdu č. k. 48T/69/2020 z 3. augusta 2020 uložený peňažný trest vo výške 500 eur a pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť úmyselne

zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiaca. V čase plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia sťažovateľ podľa zistenia vo veci konajúcich všeobecných súdov spáchal 4 priestupky proti plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky.

26. Zo správania sťažovateľa počas skúšobnej doby krajský súd usúdil, že výkon podmieneného trestu u neho zjavne nepostačuje na jeho nápravu, pretože napriek uloženému podmienenému trestu naďalej nerešpektoval rozhodnutia štátnych orgánov ani samotný zákon. Podmienené odsúdenie sťažovateľa neovplyvnilo natoľko, aby si uvedomil, že je povinný viesť riadny život, navyše, ak mu hrozil výkon trestu v prípade porušenia platných základných pravidiel.

27. Krajský súd dospel k záveru, že pri vyhodnotení najmä osobnostného postoja sťažovateľa k rešpektovaniu zákonov nebolo možné prehliadnuť, že má sklony k páchaniu protispoločenského konania a zákony nie je schopný rešpektovať ani po uložení príslušných sankcií. Za takejto situácie podľa krajského súdu nebolo možné vysloviť iné, len že sťažovateľ nevedol v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom riadny život a na zabezpečenie účelu trestu u sťažovateľa, najmä na účel zabezpečenia funkcie individuálnej, ale aj generálnej prevencie, bolo potrebné sťažovateľovi nariadiť výkon trestu odňatia slobody.

28. Krajský súd neopomenul zaoberať sa ani námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa postupu (správania sa) zákonnej sudkyne okresného súdu na verejnom zasadnutí 15. júna 2021, čo sa týka vyslovenia jej názoru, že „*predlži probačný dohľad*“, ako aj ohľadom jej telefonátu s prokurátorom, ku ktorým nadriadený súd uviedol, že ak sa tak stalo, takýto postup nepovažuje za správny a profesionálny, avšak na zákonnosť napadnutého rozhodnutia táto skutočnosť podľa neho nemala vplyv.

29. Rovnako sa krajský súd venoval sťažovateľom predloženej zvukovej nahrávke verejného zasadnutia okresného súdu z 15. júna 2021, v súvislosti s ktorou nezistil žiadne porušenie práva na obhajobu v rozsahu tvrdenom sťažovateľom. Nadriadený súd nezistil, že by konanie bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ a jeho obhajca sa zúčastňovali verejných zasadnutí a dôsledne uplatňovali právo na obhajobu.

30. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu a zároveň prečo nepovažoval námietky sťažovateľa uplatnené v jeho sťažnosti za relevantné. Krajský súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne ozrejmil, z akých dôvodov považoval verdikt o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe za správny a uviedol aj argumenty, ktoré ho k tomu viedli. Z tohto dôvodu nemožno jeho rozhodnutie považovať za neodôvodnené či arbitrárne, a teda ústavne nekonformné.

31. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu

štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

32. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že argumentácia krajského súdu je v danej veci dostatočná a presvedčivá, nenesie známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením krajského súdu.

33. Pre úplnosť je dôležité uviesť, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom jednoznačne namieta okolnosti skutkového charakteru týkajúce sa postupu zákonnej sudkyne okresného súdu konajúcej a rozhodujúcej v jeho trestnej veci, v dôsledku ktorého malo dôjsť k nepripustnému zásahu do jeho základných práv. Skutkový charakter uvedených námietok je zrejmý aj z ním navrhovaných dôkazov, ktoré požadoval v konaní o jeho ústavnej sťažnosti vykonať. Išlo o požadované „*vypočutie všetkých osôb prítomných na predmetnom verejnom zasadnutí, vypočutí súkromnú audio-nahrávku z priebehu predmetného verejného zasadnutia, porovnať túto nahrávku so súdnou nahrávkou a so skutočnosťami uvedenými v zápisnici z verejného zasadnutia*“, navrhol tiež „*vykonať expertízu predmetnej súdnej nahrávky, či bola, respektíve nebola akýmkoľvek spôsobom pozmeňovaná, skracovaná, prípadne akýmkoľvek spôsobom zasahované do tejto nahrávky, zabezpečiť výpis hovorov a prepis hovorov medzi sudkyňou Hrnčiarikovou a prokurátorom Pekárom*“.

34. Ústavný súd je na tomto mieste nútený konštatovať, že navrhovaný rozsah zisťovania skutkového stavu a vykonanie sťažovateľom navrhovaného dokazovania nie je s prihliadnutím na príslušnú účinnú právnu úpravu povolaný. Ústavný súd nie je skutkovým ani „vyhľadávacím“ súdom. Je na účastníkoch konania, resp. sťažovateľoch, aby ústavnému súdu predložili ústavnú sťažnosť vrátane jej príloh v podobe spôsobilej a umožňujúcej ústavnému súdu konať a rozhodnúť v rámci jemu zverenej legitímnej právomoci.

35. V aktuálnom prípade sa tak nestalo. Sťažovateľ ústavnému súdu predložil kópie napadnutých rozhodnutí oboch namietaných súdov; kópiu dokladu (listu) z 27. decembra 2021, ktorým predkladal okresnému súdu zvukovú nahrávku z priebehu verejného zasadnutia vykonaného okresným súdom 15. júna 2021; kópiu trestného oznámenia z 25. novembra 2021 podaného Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Žilina pre podozrenie zo spáchania trestného činu dotknutou zákonnou sudkyňou okresného súdu v jeho veci a kópie potvrdení o jeho prijíme na účely ustanovenia mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

36. Tieto prílohy ústavnej sťažnosti však nijako nepreukazujú, neverifikujú ani neobjektívizujú sťažovateľom uvádzané tvrdenia. Je z nich ale zrejmé, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv domáha aj cestou podaného trestného oznámenia. Pokiaľ teda postup zákonnej sudkyne okresného súdu sťažovateľ vníma ako konanie subsumovateľné pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu, v takom prípade je (v danej chvíli) vylúčená právomoc ústavného súdu (§ 132 ods. 1 zákona

o ústavnom súde), pretože právomoc iného orgánu verejnej moci predchádza tej, ktorou disponuje ústavný súd.

37. Odhliadnuc od uvedeného, ústavný súd bez toho, aby čo i len naznačil potenciál sťažovateľom podaného trestného oznámenia (čo sa týka jeho úspešnosti), uvádza, že z hľadiska požadovanej ústavno-právnej ochrany základných práv vyjadrenia zákonnej sudkyne okresného súdu na verejnom zasadnutí v podobe „ubezpečenia“ strany trestného konania (tu odsúdeného sťažovateľa) o podobe budúceho rozhodnutia, ktoré sa v konečnom dôsledku nepremietli do reality, rozhodne nedosahuje kvalitu požadovanú pre jeho vyhodnotenie ako neprimeraného zásahu do základných práv, a to predovšetkým vzhľadom na „mieru záväznosti“ takéhoto vyjadrenia konajúcej zákonnej sudkyne, zvlášť v situácii, ak došlo k odročeniu verejného zasadnutia, na ktorom bolo sporné vyjadrenie prezentované, a to z dôvodu potreby zistenia ďalších, pre rozhodnutie relevantných okolností. Samozrejme uvedený záver nemožno vnímať ako schvaľovanie takéhoto postupu zákonnej sudkyne (ak k nemu došlo tak, ako to uvádza sťažovateľ) ústavným súdom.

38. Vzhľadom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) rovnako nemožno za porušenie základných práv označiť skutočnosť, že sa sudkyňa okresného súdu vo svojich záveroch priklonila z hľadiska presvedčivosti argumentácie na stranu prokurátora. Ani konanie o ne/osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe sa nevymyká zásade kontradiktórnosti, preto akceptácia predneseného názoru jednej zo strán trestného konania predstavuje zákonne konformný postup predchádzajúci rozhodnutiu. Sťažovateľ skutočnosť, že sa sudkyňa okresného súdu pri svojom postupe a rozhodnutí riadila pokynmi prokurátora, nijakým hodnoverným spôsobom nepreukázal a táto ostala iba v rovine jeho tvrdenia, ktoré takejto forme nebolo spôsobilé vyvolať potrebu zásahu zo strany ústavného súdu do záverov prijatých okresným súdom potvrdených rozhodnutím krajského súdu.

39. Taktiež nepripravenosť sťažovateľa na verejné zasadnutie a svoju vlastnú obhajobu prameniáciu v jeho presvedčení o budúcom rozhodnutí v jeho prospech nepredstavuje zásah do základného práva na obhajobu alebo základného práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom. Sťažovateľ nijakým spôsobom nenaznačil, že by mu bola odňatá, resp. odopretá možnosť svoju obhajobu či už pred okresným súdom priamo na verejnom zasadnutí, alebo pred krajským súdom cestou odôvodnenia sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu uplatniť, t. j. predniesť všetky argumenty proti rozhodnutiu o premene jeho trestu odňatia slobody z podmieneného na nepodmienený. Inak povedané, sťažovateľ zjavne mal reálnu možnosť tak okresnému súdu, ako aj krajskému súdu predostrieť všetku svoju argumentáciu, ktorú považoval za potrebnú, a to v dostatočnom rozsahu, a vyjadriť sa aj k vykonaným dôkazom. Za nelogické a preto neakceptovateľné považuje ústavný súd tvrdenie sťažovateľa, že sa nemohol vyjadriť k dôkazom, ktoré sám v druhostupňovom konaní predložil (konkrétne zvukovú nahrávku), resp. k dôkazom, ktoré vykonané neboli.

40. Napokon neprípustný zásah do sťažovateľom označených základných práv nemožno badať ani v údajnom manipulovaní zvukovou nahrávkou vyhotovenou konajúcim súdom. Skutočnosť, o ktorých sťažovateľ tvrdí, že sa na tejto nahrávke nenachádzajú, rozhodne nemožno považovať za skutočnosť súvisiace s vykonávaním dokazovania, preto ich absencia na zvukovom zázname

nepredstavuje rozpor so znením § 61a Trestného poriadku, podľa ktorého verejné zasadnutie **v rozsahu**, v ktorom sa na verejnom zasadnutí **vykonáva dokazovanie**, sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku.

41. Ústavný súd preto nepovažoval za porušenie práv sťažovateľa, ak sa krajský súd vo svojom rozhodnutí otázkou prípadnej manipulácie so „súdnou“ zvukovou nahrávkou a jej komparáciou so „súkromnou“ zvukovou nahrávkou sťažovateľa zvlášť nevysporiadaval v rozsahu podľa predstáv sťažovateľa, keďže táto „manipulácia“ nepredstavovala rozpor so znením príslušného, na túto okolnosť sa vzťahujúceho zákonného ustanovenia.

42. Ústavný súd však znova opakuje, že nemá v tomto type konania (podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) ústavou ani zákonom o ústavnom súde vytvorený priestor vykonať dokazovanie na zistenie (resp. ustálenie) skutkového stavu v rozsahu požadovanom sťažovateľom, preto pri svojom rozhodovaní a rozhodnutí vychádzal zo zistení limitovaných obsahom ústavnej sťažnosti a jej príloh, ktoré boli v konečnom dôsledku podkladom rozhodnutia o uplatnených otázkach.

43. Avšak zistenia, ku ktorým ústavný súd v danom konaní dospel, ho viedli k odmietnutiu ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy rozhodnutím krajského súdu:

44. Sťažovateľom namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa názoru ústavného súdu nemá žiadnu relevanciu, pretože trest odňatia slobody vo výmere troch rokov (s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní piatich rokov) mu bol uložený odsudzujúcim rozsudkom právoplatným z 12. februára 2019. Napadnutým uznesením okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu bolo rozhodnuté „len“ o tej skutočnosti, či sa sťažovateľ ako odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil a či sa podmienene uložený trest odňatia slobody vykoná. Vzhľadom na túto skutočnosť neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu a napadnutým uznesením krajského súdu (obdobne pozri I. ÚS 514/2020).

45. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a d) dohovoru rozhodnutím krajského súdu:

46. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. g) a d) dohovoru, ústavný súd, vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, konštatuje, že pod ochranu čl. 6 dohovoru nespádajú konania týkajúce sa výkonu rozhodnutí

v trestných veciach, pretože v tomto konaní nejde o rozhodovanie oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru, keďže o tom už bolo právoplatne rozhodnuté v pôvodnom konaní, v ktorom bol sťažovateľovi uložený trest [pozri Enea proti Taliansku, rozsudok veľkého senátu, 17. 9. 2009, č. 74912/01, § 97]. Inak povedané, pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste, preto sa nevzťahuje na konanie o premenene trestu odňatia slobody.

47. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.5. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 145 ods. 4 ústavy

48. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy patrí medzi základné interpretačné pravidlá aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky vyjadrujúce viazanosť štátnych orgánov konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Uvedené základné, resp. všeobecné pravidlo nemá charakter samostatne uplatňovaného práva. Jeho porušenie možno namietat len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie základných práv sťažovateľa uznesením krajského súdu č. k. 3Tos/85/2021 z 13. januára 2022, nemohlo dôjsť ani k porušeniu toto základného aplikačného pravidla.

49. Obdobný záver platí aj pre namietané porušenie čl. 141 ods. 1 a 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 145 ods. 4 ústavy, ktoré rovnako neobsahujú (neupravujú) základné práva alebo slobody, ktorých ochrany by sa sťažovateľ mohol skrz podania ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáhať.

50. Vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti znovu neostávalo ústavnému súdu iné, iba ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.6. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

51. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014).

52. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, uvedený

záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov na vyhovenie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

53. Vzhľadom na výsledok posúdenia tejto ústavnej sťažnosti ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III.1. až III.5. odôvodnenia tohto uznesenia) je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovел (bod 2 výroku uznesenia).

54. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu